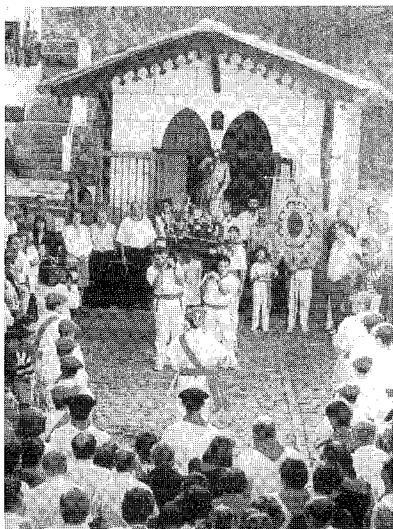

SAN ROKE DANTZA EZPATADANTZA

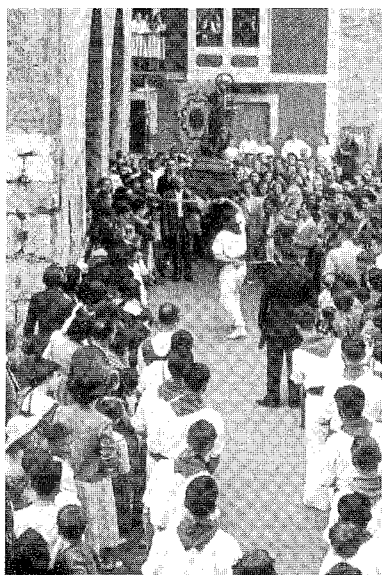
1972'ko Abustuaren 16'an (1950'garren urtetik bezela; ni Deba'ra etorri nintzan urtea), 9,30'ko Meza ondoren, prozesioa eliz-parrokitik irten zan. Plaza-zaarreko iturriari jira egin, eta Iturkaletik Santa Kruz ermitara, San Rokeren irudia eta estandartea gurekin genduela.

Erriko dantzari taldeak egin zituen bere saioak eliz-atarian eta Santa Kruz ermita-aurrean. Andik gora igo genduan bakoitzak aal zuen eran. Eta San Roke ermitaren aurrean, berriro, dantza aldi bat. Meza ondoren, beste bat. Salda eta lukaika muturra artu eta guztiok errira. Prozesioa elizara eta gendea zezen-plazara...

1972'etik aurrera aldaketa egin zan: San Roke-kaleko Zubeltzuko irudiaren aurrean, dantza aldi bat eta beste bat Portu-kaleko santuaren aurrean. Baña, arrezkero San Roke ermitan Meza Aurreko dantza-aldia galdu da. Zortzi dantzari eta kapitan bat aurretik. Kapitank bi makil (sable-eskuleku itxura dutenak) eta beste guztiak bana. Makillak galartsu gorri zuriekin bilduta agertzen dira.

Luis Idiakez Garate (Txerturi) jaunak 1972'an zioenez (orduan 60 zituen eta gaztarroan dantzaria izana): "gure garaian dantza askatasun aundian egiten zan eta zenbat eta saltu geiago desberdiñak egin eta obeto".

Josefa Etxeberria 82 urteko debarrak (1972) esan zigun bere anai Gregorio'k San Roke'ren ezpatadantzan parte artu zuela, fotografi bat erakutsi ere bai, eta onela jazten zirela: alkondara zuriak manga zabalekin, praka eta zapatilla zuriak eta kapitanaren zintak gorritz eta larrosez. Beste dantzariak, alde batekoak gorritz eta bestekoak urdiñez. Besoetan galartsu gorriak eta urdiñak.

Luis Idiakez, (Txerturi), ezpatadantza deitzen zion. Eta arazo orreri buruz ba degu 1884'ko jakingarri bat: Antonio Flores periodistak onela dio Madrid'eko "El laberinto Periódico Universal" Azaroa 1'koan: "... *delante de San Roque marchan ocho jóvenes aldeanos en mangas de camisa con pantalón blanco y llenos de cintas y lazos de todos los colores... Con una espada desnuda en la mano... y los aplaude el público que sale a ver la ezpatadantza (o danza de las espadas) pues así se llama esa broma*".

Beraz, dudarik ez dago, dantzariak eskuetan eramaten zituztenak ezpatak zirala eta ez makillak...

Arretaz begiratu izan diogu bertako dantzei: SAN ROKEREN EZPATA DANTZARI batez ere; baita Jorrai dantzari ere.

Izurritik libratzen omen zuen santuari dantzatzen zaio ez dakigu noiztik San Roke jaietan, abuztuaren 16an, ezpata dantza au.

Debako auzo jakin bateko gazteek, Artzabalgoek izurritetik libratzeko promesa bati jarraiki, bizkar gainean jasotzen dute santuaren irudia eta prozesioan mendi aldean dagoen San Roke ermitara igotzen dute.

Bertan gauzatzen da San Roke dantza.

Gaur egun Gure Kaien 130 bat lagun gabilta. Autariko 100 bat umeak dira. 1999'an lenengo aldiz aurren dantza eskola Debako musika eskolan barruan sartu dugu, euskal dantzaren etorkizuna bermatze aldera. Dena dela, Gure Kaiak eramaten du orren ardura.

Nagusien taldea 30 bat lagunek osatzen dugu eta elkarlanean aritzen gara Elgoibarko Haritz eta Eibarko Kezka dantzari taldeekin. Deba beeko dantzarien izendapenaren azpian metodologia bat, filosofia bat eta lan egiteko modu bat aurkituko duzue.

Arrinda'tar Anes

